

کتابخانه محله؛ امامزاده عبدالله

جواد یوسفیان آرائی

سازمان نوسازی شهر تهران

سرشناسه: یوسفیان آرانی، جواد، ۱۳۶۳.
 عنوان و نام پدیدآورنده: کتاب محله؛ امامزاده عبدالله / جواد یوسفیان آرانی؛ [به سفارش] سازمان نوسازی
 شهر تهران، معاونت برنامه ریزی و توسعه شهری، اداره پژوهش.
 مشخصات نشر: تهران: لحظه یک، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری: ۱۷۶ ص. ۵/۱۴*۲۱/۵ س. م.
 شابک: ۸-۷-۹۷۶۰۹-۶۰۰-۹۷۸-۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 موضوع: محله ها--ایران--تهران
 موضوع: Neighborhoods--Iran--Tehran
 مؤلف: امامزاده عبدالله
 مؤلف: Emamzadeh abdoulah (Tehran,Iran)
 به سه افزوده: سازمان نوسازی شهر تهران، معاونت برنامه ریزی و توسعه شهری، اداره پژوهش.
 رده بندی کنگ: ۹۱۳۰۰ / ۵۸۹ / ۲۰۷۹ DSR
 رده بندی: ج۵۷ / ۲۲۲
 شماره کتبی: ۵۶۶۴۵۹۴

پدیدآورنده: جواد یوسفیان آرانی
 سفارش دهنده: سازمان نوسازی شهر تهران، معاونت برنامه ریزی و توسعه شهری، اداره پژوهش.
 همکاران سازمان: علی خانی (معاون برنامه ریزی و توسعه شهری)، محبت، ابی، مدیر پژوهش) و مریم احمدی.
 ناظر: مونا محمدزاده
 مدیر هنری و طراح جلد: خسرو اشتیری
 صفحه آرا: اعظم میرزائی
 نویت چاپ: اول
 سال چاپ: ۱۳۹۸
 چاپ: موسسه چاپ و نشر لحظه یک
 شمارگان: ۱۰۰۰
 بها: ۲۰۰۰۰۰ ریال
 ناشر: لحظه یک
 کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است.

نشانی: بزرگراه صیاد شیرازی خیابان شهید گلاب بخش پلاک ۴۷
 کد پستی: ۱۶۳۷۶۳۶۱۱
 تلفن: ۸۸۴۰۶۷۶۲
 m.damaneh@gmail.com

پیشگفتار:

محلّه به عنوان کوچک ترین سطح نظام برنامه ریزی و مدیریت شهرها، نقشی اساسی و بنیادین در فرایند توسعه پایدار شهری را دارا است. این حوزه های فضایی در حقیقت بلوک های سازنده سیستم و ساختار فضایی شهر هستند. مقوله هویت و نداشتن تعلق مکانی یکی از مهم ترین مسایل و چالش های شهر و معماری و شهرسازی معاصر ایران به شمار آید. شکل گیری نهادهای اجتماعی، اعتلای ارزش های فرهنگی، گسترش و تحکیم روابط و مناسبات اجتماعی و پاسداری از ارزش های انسانی و هویت های محلی و ملی است که به یک مکان معنا می بخشد و آن را تبدیل به محلّه و شهر می کند. ثبت خاطرات و روایات و بهرمانند رویه های محلّه های کهن از جمله محلات شهر تهران، می تواند سبب بازیابی و بازشناسی هویت محلّه شود.

سازمان توسعه و عمران شهر تهران در راستای مأموریت های خود و با اتخاذ رویکرد توسعه محلّه ای در نوسازی بافت موجود و مرزهای شهر تهران به عنوان رهیافتی کل نگر و جامع و هم چنین با تاکید بر حفظ و احیای روابط و سرمایه های اجتماعی محلات به عنوان نیروی پیشران فرایند نوسازی، تهیه و تدوین مجموعه کتاب های محلّه را در دستور کار خود قرار داده است. مجموعه کتاب های محلّه به مثابه شناسنامه محلات، با هدف معرفی تاریخچه محلات، رویدادهای مهم و اشخاص تاثیرگذار در محلّه و انعکاس بخشی از دارایی های اجتماعی آن است که به زبانی ساده، شیوا و قابل استفاده برای تمام شهروندان با همکاری دفتر توسعه محلّه ای تدوین شده است. آنانی که بی واسطه با سازمان محلات در ارتباط بوده و از پیشینه و تاریخ محلات، شرایط اقتصادی، اجتماعی و کالبدی آن ها آگاه باشند.

امید است این مجموعه بتواند با بهبود حس تعلق ساکنان و فراهم ساختن بستری شرایط مشارکت هر چه بیشتر آنان فرایند توسعه محلات را تسهیل کند.

در پایان بر خود لازم می دانم از جناب آقایان دکتر سید محمد بهشتی، دکتر محمد حسن خوشنویس، شرکت مطالعات و برنامه ریزی تدبیرگران توسعه شاران و نویسندگان کتاب برای تلاش در تهیه و هم چنین از همکاران خود در اداره پژوهش، برای راهبری، ارزیابی و تنظیم این مجموعه تشکر و قدردانی کنم.

کاوه حاجی علی اکبری

مدیر عامل

فهرست

مقدمه: قصه نوشتن این کتاب.....	۷
فصل اول: متولد دهه سی: محله شصت ساله من (روایت زمان و مکان شکل گیری محله امامزاده عبدالله).....	۱۳
سه قلعه‌ی نزدیک به شهر (موقعیت سه روستای جی علیا و سفلی و جی پیرونک).....	۱۴
قلعه بی، همسایه قدیمی دیوار به دیوار (سابقه و محدوده قلعه جی علیا).....	۱۷
آفرین بن دار (زمین دار عمده محدوده جی علیا).....	۲۹
از گم خوشه تا مردم کوچه (تاریخچه شکل گیری محله در زمین های کشاورزی جی علیا).....	۳۴
کجا گریست نون؟ (موقعیت جغرافیایی و نحوه دسترسی به محله).....	۳۹
فصل دوم: مکان، لهجه، جوان پدربزرگ ها (روایت ویژگی های اجتماعی و اقتصادی ساکنان محله).....	۴۵
محله بیست هزار نفری (جمعیت محله).....	۴۶
قیل و قال مدرسه (ویژگی های اماری سواد تحصیلات ساکنان).....	۴۸
مهاجرت تلاشی برای حرکت و برکت (وشش های قومیت ساکنان).....	۴۹
چون به روزی قانعیم از روزگار آسوده ایم (مشاغل و کسب و کارهای محلی).....	۵۲
دست های کوچک، کارهای بزرگ (روایت دستفروشی های کودکان و نوجوانان قدیم محله).....	۵۹
یادم تورا فراموش (بازی ها و ورزش های محله).....	۶۰
باغ و گلستانم آرزوست (تفریحات و فراغت ساکنان).....	۶۷
فکلی های دهه سی (تیپ و آرایش قدیم ساکنان).....	۷۳
صدای قدم های یاسیان (وضعیت امنیت سابق و امروز محله).....	۷۵
خانه خجسته (باغ- بام شاخص یکی از ساکنان محله).....	۷۹
فصل سوم: امامزادگان همه ما (روایت حضور و شهادت و آستان امامزادگان عبدالله زرید).....	۸۰
به آسمان نگاه می کنیم (اعتقاد و حضور اهالی در آستان امامزاده).....	۸۶
شهادت ری در زمین جی (شجره نامه و شهادت امامزادگان).....	۹۱
اندر زیادت باران و ارادت همگان تا امروز (روایت تأسیس آستان جدید).....	۹۴
افتخار خادمی (خادمان و متولیان امامزادگان).....	۹۵
پناه و نام و نشان ما (نقش هویت بخش و کانون گرد همایی محلی آستان امامزادگان).....	۹۸
فصل چهارم: از روزگار ساز و بنشیننی تا قصه بساز و بفروشی (روایت ایجاد و تغییر سیمای کالبدی محله).....	۱۰۱

۱۰۲.....	ساختن ساده بود و با قناعت (روایت نوع خانه سازی قدیم محله)
از آب فشاری تا آب لوله کشی، از درشکه تا ماشین (نگاهی به تاریخچه ایجاد تاسیسات و	
۱۰۵.....	تجهیزات و برخی خدمات شهری در محله)
۱۱۱.....	حمومی آی حمومی (حمام ها و گرمابه های قدیم محله)
۱۱۳.....	کارخونه های قدیمی جنوب محله (سابقه و وضعیت جاری کارخان و کارگاه های جنوب محله)
۱۱۶.....	پادگان قدیمی شمال محله (مروری بر تاریخچه و وضعیت امروز پادگان جی)
۱۲۳.....	ویسیتوسی متری های ما (خیابان های محله و اسم و رسم آن ها)
فصل پنجم: پرچم بچه محل ها بالاست (روایت روابط و نهادهای مرتبط با انسجام و تعلق	
۱۳۳.....	محلی)
۱۳۴.....	حسروش ها، ایگی (روابط همسایگی)
۱۳۶.....	هیأت ها، وعایش، هیأتی (هیأت های عزاداری محله)
۱۴۶.....	همدلان، تبریر سو (تبریر سو محله)
۱۴۸.....	از نیمکت مدرست کوج ریس کوجه (مدارس محله)
۱۴۹.....	دوام با هم بودن ها (سرای محله)
۱۵۱.....	محله و یاری نمایندگان (نمایندگان محله)
۱۵۳.....	شهربانوی ما (مجموعه فرهنگی - ورزشی محله)
۱۵۵.....	فصل ششم: داستان امروز و فردای محله
۱۵۶.....	جایی بین حس قدیم و حالی جدید (نگاه و احساس بر این محله)
۱۵۹.....	حیات این محله حیاط می خواهد (مروری بر وضعیت جانی و سایل و مشکلات آن)
۱۶۲.....	ردّ سنگین پرنده های آهنی (تاثیر فرودگاه بر محله)
۱۶۴.....	گلوی محله در تنگنای یک شاهراه (تاثیر طرح امتداد بزرگراه یادگار امام)
دیوارها می روند، درخت ها می مانند (تاثیر طرح انتقال پادگان جی و جایگزینی آن با مرکز	
۱۶۵.....	خدمات منطقه ای)
۱۶۷.....	سمت و سوی فردای محله (فرصت ها و چالش های محله)
۱۷۵.....	منابع